

HRVATSKI SABOR

KLUB ZASTUPNIKA
HRVATSKIH LABURISTA – STRANKE RADA

Zagreb, 12. siječnja 2012.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog Zakona o dopunama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti

Na temelju članka 84. Ustava Republike Hrvatske i članka 129. Poslovnika Hrvatskog sabora, podnosimo **Prijedlog Zakona o dopunama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i ravima za vrijeme nezaposlenosti.**

Sukladno članku 135. stavku 2. Poslovnika Hrvatskog sabora, u postupku donošenja Zakona na sjednici Hrvatskog sabora i njegovih radnih tijela, sva potrebna obrazloženja dat će u ime predlagatelja zastupnici Dragutin Lesar, Nikola Vuljanić, Nansi Tireli i Branko Vukšić.

Predsjednik

Dragutin Lesar

PRIJEDLOG

ZAKONA O DOPUNAMA ZAKONA

O POSREDOVANJU PRI ZAPOŠLJAVANJU I PRAVIMA ZA VRIJEME NEZAPOSLENOSTI

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona sadržana je u članku 2. stavak 4. Ustava Republike Hrvatske

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE PROISTEĆI DONOŠENJEM ZAKONA

Zakon o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti, NN 80/08 regulira, između ostalog i prava privremeno nezaposlenih osoba na novčanu naknadu tijekom nezaposlenosti, ovisno o raznim čimbenicima, između ostalog o godinama života, godinama radnog staža i drugom. Ta naknada najvećem broju nezaposlenih, posebno onima u poznijoj dobi, čiji izgledi za ponovno zapošljavanje su mali ili nikakvi, predstavlja jedini izvor prihoda i u čekanju prvih uvjeta za prijevremeno umirovljenje.

Izmjenama i dopunama ovog zakona, NN 121/10, na snazi od 1. studenog 2010., svi korisnici naknade za nezaposlene nastavljaju ostvarivati tu naknadu kao i prije. No, kako je iz zakona ovim izmjenama i dopunama uklonjena formulacija da je sticanje uvjeta za prijevremeno umirovljenje jedan od razloga ukidanja prava na naknadu, žene s navršениh 55 trebale su i dalje primati naknadu, da je ostala važiti dotadašnja zakonska formulacija "dok se ne stekne jedan od razloga zbog kojih pravo na naknadu prestaje". No, umjesto toga, svaka pojedinačna korisnica ovog prava dobila je rješenje kojim joj to pravo ističe s navršениh 55 godina života (što je prije izmjena i dopuna bio temeljni uvjet za prijevremeno umirovljenje), ne vodeći računa da svake godine takvim osiguranicama treba sve više godina (odnosno još uvijek mjeseci) da bi stekle pravo na prijevremeno umirovljenje. U međuvremenu (a prve je godine to tri mjeseca, druge šest itd.), ove su osobe ostale bez ikakvih sredstava za život. Naime, istodobno su 1. studenog 2010. na snagu stupile izmjene i dopune Zakona o mirovinskom osiguranju, po kojem je počelo prijelazno razdoblje dizanja dobne granice za odlazak žena u prijevremenu mirovinu. Tako je prošle godine uvjet bio navršениh 55 godina i 3 mjeseca, ove godine 55 i 6 mjeseca života. Po tri mjeseca svake godine do konačnog izjednačavanja 2030. godine, dakako, uzimajući u obzir i podizanje uvjeta mirovinskog staža i izjednačavanje s muškarcima. Datum rješenja je fiksiran, ove žene ostaju bez naknade, ali i bez mogućnosti odlaska u prijevremenu starosnu mirovinu.

Radi se u prvoj godini primjene o 1120 žena, a broj će se smanjivati, ali će ova nepravda pogađati žene još barem čitavo desetljeće.

Zbog svega ovog predlažemo da se u zakonski tekst vrati formulacija o ispunjavanju uvjeta za prijevremenu starosnu mirovinu, u svezi sa člankom 27. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju (NN 121/10), kao jedan od razloga gubitka prava na naknadu za nezaposlene, kako bi osiguranice koje su navršile 55 godina života i imaju potrebne godine radnog staža mogle ostvarivati pravo na novčanu naknadu do prijevremenog umirovljenja u skladu sa člankom 27. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju.

Također predlažemo da se ispravi nepravda i da se ove dopune zakona primijene i na osobe kojima je ta nepravda u proteklih 15 mjeseci učinjena.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovog Zakona potrebno bi bilo u startu angažirati 2 500 000,00 kuna za prvu godinu primjene zakona, a sredstva bi se smanjivala za otprilike 15% svake godine.

PRIJEDLOG

ZAKONA O DOPUNAMA ZAKONA O POSREDOVANJU PRI ZAPOŠLJAVANJU I PRAVIMA ZA VRIJEME NEZAPOSLENOSTI

Članak 1.

U članku 48. Iza stavka (1) dodaje se novi stavak (1a), koji glasi:

“ (1a)

Iznimno, pravo na novčanu naknadu prestaje nezaposlenoj osobi (ženi) kad se ispuni jedan od uvjeta iz članka 27. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju (NN 121/10).”

Članak 2.

Ovaj Zakon objavit će se u Narodnim novinama, a primjenjivat će se od 01. studenog 2010. godine.

OBRAZLOŽENJE

Članak 1.

Ovim člankom omogućava se ostvarenje prava na novčanu naknadu za privremno nezaposlene osobe i osobama (ženama) koje su do stupanja na snagu Izmjena i dopuna Zakona o mirovinskom osiguranju mogle ostvariti pravo na prijevremenu starosnu mirovinu s 55 godina života i ostvarenim drugim uvjetima. Prema izmjenjenom Zakonu o mirovinskom osiguranju (NN 121/10) životna dob za odlazak u prijevremenu starosnu mirovinu tim se ženama produžuje po 3 mjeseca svake kalendarske godine, no izmjene i dopune Zakona o posredovanja pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti (NN 121/10) onemogućavaju im pravo na novčanu naknadu za privremeno nezaposlene nakon 55 godina života. Te su se žene našle u pravnom vakuumu koji ih je ostavio bez ikakvih sredstava za život i tu nepravdu treba ispraviti.

Članak 2.

Ovim člankom određuje se retroaktivno važenje predmetnih dopuna Zakona, koji bi se trebao primijeniti na sve osobe (žene) koje su zbog neusklađenosti zakona doživjele nepravdu.

DIJELOVI ZAKONA KOJI SE OVIM DOPUNAMA MIJENJAJU

Zakon o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti (NN 80/08)

Članak 48.

(1) Pravo na novčanu naknadu prestaje nezaposlenoj osobi ako:

- 1) zasnuje radni odnos,
- 2) istekne razdoblje za koje je imala pravo na novčanu naknadu,
- 3) obavlja posao bez potvrde, ugovora, odnosno rješenja na temelju kojeg radi,
- 4) registrira trgovačko društvo ili drugu pravnu osobu ili stekne više od 25% udjela u trgovačkom društvu ili drugoj pravnoj osobi,
- 5) registrira obrt, slobodno zanimanje ili djelatnost poljoprivrede i šumarstva,
- 6) postane poljoprivredni osiguranik po propisima o mirovinskom osiguranju,
- 7) se zaposli prema posebnim propisima,
- 8) ispuni uvjete za prijevremenu starosnu mirovinu, starosnu mirovinu, odnosno ostvari obiteljsku mirovinu, invalidsku mirovinu zbog opće nesposobnosti za rad ili ostvari invalidsku mirovinu zbog profesionalne nesposobnosti za rad u iznosu višem od utvrđene novčane naknade,
- 9) ima utvrđenu opću nesposobnost za rad,
- 10) ostvari naknadu po posebnim propisima u iznosu višem od utvrđene novčane naknade,
- 11) nastupi na izdržavanje kazne zatvora duže od 3 mjeseca,
- 12) navrší 65 godina života,
- 13) odbije se uključiti u obrazovanje ili bez opravdanog razloga prekine, odnosno ne završi obrazovanje koje je sukladno njezinim procijenjenim psihofizičkim mogućnostima organizirao i troškove snosi Zavod u cilju povećanja njezine mogućnosti zapošljavanja,
- 14) se ne javi Zavodu u dva uzastopna mjeseca, a ne obavijesti Zavod o opravdanim razlozima nejavljanja,
- 15) ne ispunjava uvjete o aktivnom traženju posla i raspoloživosti za rad u skladu sa člankom 11. ovoga Zakona,
- 16) se odjavi s evidencije.

(2) Pravo na novčanu naknadu prestaje i nezaposlenoj osobi ako ta osoba ne prihvati ponudena zaposlenja u okviru stečene stručne spreme i radnog iskustva do utvrđivanja profesionalnog plana iz članka 21. ovoga Zakona, a nakon toga ponudena zaposlenja iz utvrđenog profesionalnog plana ili ako svojim postupanjem uzrokuje odbijanje zaposlenja od strane poslodavca:

- 1) u mjestu prebivališta ili uobičajenog boravišta prema članku 12. ovoga Zakona,
- 2) izvan mjesta prebivališta ili uobičajenog boravišta udaljenom do 50 km pod uvjetom da poslodavac snosi troškove putovanja sredstvima javnog prijevoza ili sam organizira prijevoz na posao i s posla,
- 3) izvan mjesta prebivališta ili uobičajenog boravišta bez obzira na udaljenost pod uvjetom da je osiguran odgovarajući smještaj, osim ako odbije zaposlenje iz razloga što poslodavac redovito ne ispunjava obveze prema radnicima.

(3) Iznimno odredbe stavka 2. točke 2. i 3. ovoga članka ne odnose se na trudnicu, jednog od roditelja s djetetom do 8. godine života, jednog od roditelja djeteta s težim smetnjama u razvoju po posebnom propisu ako je drugi roditelj zaposlen, jednog od roditelja s troje i više malodobne djece ako je drugi roditelj zaposlen, roditelja koji samostalno skrbi o djetetu do 15. godine života, osim ako dađe pisanu izjavu da prihvaća posao.

(4) Iznimno od odredbe stavka 2. ovoga članka pravo na novčanu naknadu prestaje i nezaposlenoj osobi koja se vodi u evidenciji Zavoda duže od 12 mjeseci, ako ta osoba ne prihvati ponudeno zaposlenje koje odgovara njezinim procijenjenim psihofizičkim

sposobnostima.

**Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju
i pravima za vrijeme nezaposlenosti (NN 121/10)**

Članak 10.

U članku 48. stavku 1. podstavku 8. riječi: »prijevremenu starosnu mirovinu,« brišu se, a iza riječi: »obiteljsku mirovinu« dodaju se riječi: »koja joj se isplaćuje«.